

DPN 5452

Title : सोहम व्याख्या (?) SOHAM Vyākhyā (?)

Run. No. 6143

Cat. No. 273

Micro. No.

Subject

3

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 26 x 10.5

Folios 7

Lines (in a page) 7

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಂ

10

5

0

CM

5

10

20

25

30

कृतं परमपरं परायणं च त्वं। अपाम सोमममृता भूमा गन्मज्योतिरवि
दाम देवान्। किं नूनमस्यान्ध एव दृशतिः किमधूर्तिरमृतं मर्त्यं च॥
सोमसूर्यपुरस्तात्सूक्ष्मपुरुषः सर्वजगद्धितं वायुतदक्षरं प्राजापत्यं
सौम्यं सूक्ष्मं पुरुषं ग्राह्यमग्राह्येन भावं भावेन सौम्यं सौम्येन सूक्ष्मं
य सूक्ष्मेन वायुमं वायेन ग्रसति तस्मै मलग्रासाय वै नमो नमः॥ रुद्रि
त्या देवताः सर्वा रुद्रि प्राणप्रतिष्ठिताः॥ रुद्रित्वमसियो नित्यं ति सोमा
परस्तु सः॥ तस्योत्तरतः शिरो दक्षिणतः पादौ यउत्तरतः सः॥ का

ॐ कारः सप्रणवो यः प्रणवः स सर्वप्यायी यः सर्वप्यायी यः सो नंतो यो न
तस्तत्तारं यत्तारं तच्छुक्लं यच्छुक्लं तत्सूक्ष्मं यत्सूक्ष्मं तद्वैद्युतं यद्वैद्युतं
तत्पथं ब्रह्म यत्पथं ब्रह्म स पथो ययकः सरुद्रो यैरुद्रः सरुद्रो यैरुद्रः
शानः स भगवान्महेश्वरः॥ ३॥ अथ कस्मादुच्यते ॐ कारो यस्मा
दुच्चार्यमाण एव प्राणान् रुद्रमुक्ता मयति तस्मादुच्यते ॐ कारोऽथ क
स्मादुच्यते प्रणवो यस्मादुच्चार्यमाण एव वायुजुः सामाम धर्वा गिरसः
ब्रह्म ब्राह्मणेभ्यः प्रणामयति नामयति तस्मादुच्यते प्रणवोऽथ क

स्मादुच्यते सर्वव्यापी यस्मादुच्चार्यमाण एव यथा स्नेहेन पल्लविं डमि
व शोत रूपमोत प्रोत मनु प्राप्नोति षष्ठश्च तस्मादुच्यते सर्वव्याप्यथ क
स्मादुच्यते न तो यस्मादुच्चार्यमाण एव तिर्यगूर्ध्वमधस्ताच्च स्या नो
नो पलभ्यते तस्मादुच्यते न तो थ कस्मादुच्यते तारं यस्मादुच्चार्यमाण
एव गर्भज न मा धि ज रा म र ण सं सार म हा भ या तार य ति चार य
ते तस्मादुच्यते तार म थ क स्मादुच्यते मुक्तं यस्मादुच्चार्यमाण एव वल्गु
देते को म ये ते तस्मादुच्यते शुक्ल म थ क स्मादुच्यते सूक्ष्मं यस्मादु

च्चार्यमाण एव सूक्ष्मो भूत्वा शरीराण्यधितिष्ठति सर्वाणि चांगानामि
मृशति तस्मादुच्यते सूक्ष्म म थ क स्मादुच्यते वैद्युतं यस्मादुच्चार्यमाण ए
वाव्यक्तं मरुति त म सि द्यो त ये ते तस्मादुच्यते वैद्युत म थ क स्मादुच्यते परं
ब्रह्म यस्मात्परम परं य रा य ण च वृ ह द्ब्र ह्म त्वा वृ ह ति त स्मादुच्यते परं ब्र
ह्म थ क स्मादुच्यते एको यः सर्वा प्रा णा सं भ क्ष्य सं भ क्ष्ये ना नः सं सृज
ति वि सृ ज ति च ती र्थ मे के द क्षि ण प्र त्यं चो दं चः प्रां चो भि र्ब्र जं त्ये के ते
षां सर्वे प्रा मि ह सं ग ति सा कं स य के भू ति श्व र ति प्र जा नं त स्मादुच्यते

एकोऽथ कस्मादुच्यते रुद्रोऽयस्माद्विभिर्नामैर्भक्तैर्हृतमस्परूपमुपलभ्य
तेतस्मादुच्यते रुद्रोऽथ कस्मादुच्यते ईशानोऽयः सर्वा देवानी शत ईशानी
भिर्जननीभिश्च शक्तिभिः अभित्वा भू रनो नुमो दुग्धा इव धेनवः ॥ ईशा
नमस्य जगतस्वर्दशमीशानमिंद्रतत्त्वुषः इति तस्मादुच्यते ईशानोऽथ क
स्मादुच्यते भगवान्महेश्वरोऽयस्माद्भक्ता ज्ञानेन भजत्यनुगच्छति च
वाचं संसृजति विसृजति च यः सर्वा भवान्परित्यज्या स्मृत्तान योगैश्च
र्येण महत्तिमहीयते तस्मादुच्यते भगवान्महेश्वरस्तदेतद्रुद्रचरि

तं॥॥५॥ यकोरुदेवः प्रदिशोरुसर्वाः पूर्वोहजातः सउगर्भजंतः॥ सप
वेजातः सत्रनिष्ठामाणः प्रत्यङ्मुनास्तिष्ठतिसर्वतोमुखः॥ यकोरु
द्रोनद्वितीयायतस्थायइमां लोकानीशतईशनीमिः॥ प्रत्यंजना॥
स्तिष्ठतिसचुकोचांतकाले संसृज्य विश्वा भुवनानि गोप्ता॥ यौये।
नियो निमवि तिष्ठत्येको येनेदं संति च विचरतिसर्वं॥ तमी शानं
वरदंदेवमी ज्ञं न वा ह्य मां शांति मत्तं तमेति । अमां हि ता हेतु जा
लस्य मूलं बुद्ध्या सिचित्तं स्थापयित्वा रुद्रेरुद्रमेकत्वमाहुः॥

शाश्वतं वै पुराणमिषमूर्तेन यशो नुनामयंतं मृत्पुपाशान् ॥ त
देतेनात्मन्येतेनार्द्धचतस्रमात्रेण शांतिं संसृजति यशुपाशवि
मोक्षणं ॥ यासाग्रमात्राब्रह्मदेवत्वारक्तवर्णेन यस्तां ध्यायेत्ते नि
त्यं स गच्छेद्ब्राह्मणपदं ॥ यासादितियात्राविष्णुदेवत्वाकृष्णव
र्णेन यस्तां ध्यायेत्ते नित्यं स गच्छेद्भगवत्पदं ॥ यासात्तयांतीमात्रैः
शानदेवत्वाकपिलावर्णेन यस्तां ध्यायेत्ते नित्यं स गच्छेद्देशानपदं ॥ या
साचतुर्थीमात्रासर्वदेवत्वाव्यक्तिभूताखं विरेचति शुद्धस्थितिकस
ते

निभावणेन यस्मांश्चायेते नित्यं स गच्छेत्पद्मनामकं ॥ तदेते तदुपासीत मु
नयो वाग्वदन्ति न तस्य गुरुण मयं पंधा विहित उत्तरेण येन देवायंति
येन पितरो येन ऋषयः परमुपरं परायणेति ॥ वालाग्रमात्रं हृदय
स्य मध्ये विश्वं देवजातरूपं वर्णयं ॥ तमात्मनमस्थं येन उपशंति दी
रास्तेषां शान्तिर्भवति नेतरेषां ॥ यसि क्रोधं याचते शांक्षमां च
तस्मांश्चिन्ताहेतुजालस्य मूलं ॥ बुद्ध्या सिचतं स्थापयित्वा तदे
रुद्रमेकलमाहुः ॥ रुद्रो हि शाश्वतेन वैपुसणेनेष मृजेण त

पसानियंतां॥ अमिरिति भस्म वायुरिति भस्म जलमिति भस्म स्थ
 लमिति भस्म सर्वं रुवा इदं भस्म मनयतानि च चक्षुः। षडस्मादुत
 मिदं पाशुपतं यज्ञस्मनां गानि संस्थेत्तस्मादुत्पद्यते तस्याश्रुपत
 यश्रुयाशविमोक्षणा य॥ ७॥ ५॥ यो अग्नौ रुद्रो यो अस्त्रे रुद्रो
 षधीवीरुध आ विवेश॥ य इमा विश्वा भुवनानि चाकूये तस्मै रु
 द्राय नमो अस्तु मनये॥ यो रुद्रो अग्नौ यो रुद्रो अस्त्रे रुद्रो
 षधिविरुध आ बभुव॥ यो रुद्रो मा विश्वा भुवनानि चाकूये तस्मै रुद्रा

यवै नमो नमः॥ यो रुद्रो अस्त्रे यो रुद्रो षधीषु यो वनस्य तीषु॥ येन
 रुद्रेण जगद्दृष्टं धारितं य धि वी दि धा वि धत्ता धारिता नागा येन
 रिक्षेत् तस्मै रुद्राय नमो नमः॥ मूर्द्धनि मस्य संशी व्याध वी रुद्रयेन च
 यत्॥ मस्तिका दूर्द्धः पेरयत्यवमानो विशीर्यः॥ तद्रा अथर्वणः शिरो
 देवकोशः समुज्जितः॥ तत्प्राणे अभिरक्षति शिरो अनुमथो मनः॥
 नवदिवो देव जनेन गुप्तानवान्तरिक्षाणि नवभूम इमा यस्मिन्निवसन्ति
 वमोत्तप्रोतं यस्मादन्यनमरं किंच नास्ति॥ न तस्मात्पूर्वं न परं न भूतं

नोत्तमवर्द्धासीत्॥ सहपादेकमूर्ध्नायाप्तं स एवेदमावरीवर्तिभूता॥
अक्षरासंजायते कालः काला व्यापक उच्यते॥ व्यापको हि भगवा
धुद्रो भोगायमानो यदा शोत रुद्रस्तदा संहार्य प्रजाः॥ उक्ता हि
ते तमो भवति तमस आपोऽस्वंगुल्यामथिते मणिनं शिशिरे
शिशिरं मंथ मर्दनं केनो भवति केनादंडं भवत्यंडाद्ब्रह्मा भवति
ब्रह्मणो बौर्वायुरों कारों कारात्सा वित्री सा वित्र्या गायत्री गायत्र्या
लोका भवंति अर्चयंतितयः सत्यं स धुक्षरं तियध्रवं॥ यत डि

२७३ सो. ह. व्याख्या